

ВЕСТНИКЪ ЗА УЧЕНИЦИТЪ ОТЪ ШУМЕНСКА УЧЕБНА ОКОЛИЯ

Петъ броя годишно.

Всѣки брой 1 левъ.

Списватъ уредници учители.

Разрешенъ отъ Областната дирекция въ Шуменъ — № 1020 отъ 3. II. 1937 г.

Василь Друмевъ --- Климентъ Търновски

Между многото велики българи, които сж заякчили родната литература, ясно

изпква Василь Друмевъ—Климентъ Търновски.

Роденъ е презъ 1841 г. въ гр. Шуменъ. Той билъ пето и последно дете на почтено еснафско семейство. Баща му се занимавалъ съ шивачество и дребна манифактура. Основното уще и прогимназията Василь Друмевъ завършилъ въ родния си градъ при известния учител Сава Доброплодни. Въ 1856 г. той завършва училището и бива назначенъ за помощникъ учителъ. Две години следъ това, съ стипендия отпусната отъ Одеското българско настоятелство, той отива въ Одеса и постъпва въ духовната семинария. Благодарение на дарбитъ си, той се проявява като добъръ ученикъ. Тукъ той написва повестта си: „Нещастната фамилия“.

Презъ 1861 г. Василь Друмевъ заминава за Българска и постъпва въ легията на Раковски. Тукъ той стои до разпусането ѝ. Следъ това отива пакъ въ Одеса и наново постъпва въ семинарията. Отъ 1862 г. до 1864 г. той пише прочутата си повестъ: „Ученикъ и благодетель или чуждото си е чуждо“. Въ 1865 г. той завършва съ отличенъ успѣхъ Одеската семинария и постъпва въ Киевската духовна академия. И тукъ Василь Друмевъ е единъ отъ първитъ студенти. Пише различни статии върху духовни въпроси. Работи и драмата

си: „Иванко убиецътъ на Асеня“. Въ 1869 г. той завършва духовната академия. Презъ 1873 г. се връща въ родния си градъ и въ 1874 г. бива ръкопологанъ за епископъ подъ името Климентъ Браницки.

Следъ освобождението той не може да се занимава съ литературна дейностъ, защото работи за преуспѣването на младата църква. Въ 1879 г. той става мръ председателъ,—до 1880 г. Четири години по късно бива избранъ За Търновски митрополитъ.

Следъ съединението на Княжество България и Източна Румелия, той влиза въ състава на депутацията, която била изпратена до Руския императоръ, да го моли да не лишава българския народъ отъ покровителството си

Следъ Сръбско-българската война, той взема участие въ настѣпилитъ политически борби въ България. Втори пѣтъ става мръ председателъ, но само за три дена. На 10 юлий 1900 г. Митр. Климентъ произнася речъ, въ която засѣга князь Батемберга. Затова бива заточенъ въ Гложенския манастиръ.

Като се освободилъ, той можалъ да се отдаде изключително на литературна дейностъ. Но било късно. Следъ единъ буренъ животъ той починалъ въ София на 10 юлий 1901 г.

Понеже е водилъ единъ пълненъ съ трудности животъ, той не е могълъ да използва таланта си, както трѣбва. Но все пакъ неговитъ произведения сѣ четатъ съ увлѣчение отъ всички. Кой не е плакалъ, когато е челъ за нещастията на едно българско семейство въ: „Нещастната фамилия“? Кой не е билъ държанъ подъ напрежение когато е челъ: „Иванко, убиеца на Асеня“?

Въобще, Василь Друмевъ се явява като подкрепителъ на току що създадената българска книжнина.

Дечко М. Куюмджиевъ
у-къ III кл. — Шуменъ

ИЗПОВѢДТА НА ЕДИНЪ ФОСФОРЕНЪ АТОМЪ

Интересенъ е животътъ на малката фосфорна прашичка. И колко чудна е историята, която ще ви разкаже тя за скитането си безбройни години въ пространствата! Наистина, нѣма по-дивна, по-величествена, по-страшна и романтична история. Слушайте сега: фосфорниятъ атомъ говори:

„Вие искате да знаете това? Вие искате да знаете, кога и къде се азъ родихъ? О, това не бихъ могълъ да ви кажа — отдавна, много отдавна бѣше то... Тогазъ нѣмаше тази земя, на която вие живеете сега, и великото снѣнце не сѣеше лжчитъ си въ славата на багритъ. Много студень и тъменъ бѣхъ азъ. Ще ви кажа само, мои читатели, че, когато вашиятъ свѣтъ още не бѣше се родилъ, азъ бѣхъ вече старъ, много старъ...“

Веднажъ се отзовахъ въ една скала—малка съставка бѣхъ на тая огромна скала. Спомнямъ си, че когато надзърнахъ единъ день отъ скалата, видѣхъ безкрайно синьо море, разлѣно подъ нея и препълнено съ странни грамадни чудовища, които вече се затриха отъ лицето на земята. Вълнитъ на това море измиха и моята скала, и азъ попаднахъ въ морето, където ме всмукна едно мъничко растение. То ми казваше, че не може да живѣе безъ менъ, и азъ удобно се настанихъ въ неговия малъкъ плодъ. Заживѣхме... Но единъ день нѣжната тревичка заедно съ менъ бѣ погълната отъ една великолепа риба, която изпускаше електрическа свѣтлина. Азъ спокойно запътувахъ изъ нейното тѣло. И изведнажъ — едно грамадно чудовище се приближи — разкошната риба и азъ влѣзохме въ устата на чудовището. Но то скоро излѣзе отъ водата, зарови се въ едно блато и тамъ умрѣ... Грамадното му тѣло се разложи, азъ излѣзохъ на свобода и се смѣсихъ съ почвата, запознахъ се едно мъничко коренче и го обикнахъ. Исканъ да

Овчарче

Малко съмъ овчарче,
сѣ писано кавалче.
Цѣлъ день сладко свиря
или овци диря.

Бродя изъ полето,
вглеждамъ се въ небето.
Слънчо катъ се смѣе,
радостъ въ мене лѣе.

Лекичко ми става,
Боже, на душата; —
сѣ моитъ звънчарки
милитъ другарки.

М. Ст. Минева.

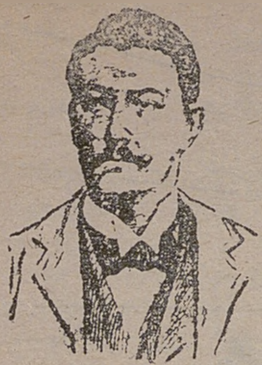
остана тамъ. И ето, пакъ се зададе едно животно, раздѣли ме отъ земята и глътна коренчето и менъ. Сега вече азъ се прибрахъ въ коститъ на моя новъ хазяинъ и бѣхъ доволенъ, чуйте, азъ винаги съмъ доволенъ отъ сѣдбата си. Единъ прекрасенъ день слънцето тѣй чудно топлѣше, и азъ, и стопанинътъ ми бѣхме много весели. Ние вървѣхме презъ приказно красива долина, и тогазъ отъ невиделица ни нападна едно земно чудовище. Отзовахъ се и въ неговитъ кости, но скоро то биде убито, тѣлото му се разложи, а азъ, бедниятъ скитникъ, попаднахъ въ единъ потокъ и оттамъ отидохъ въ морето. Размѣсихъ се съ тинята на морското дъно и отивахъ все по-надълбоко. Усѣщахъ, че ми става топло, после горещо, приближавахъ се до вътрешния огънь на земята. Изведнажъ се провалихъ въ чудовишна печка. Че бихъ ли могълъ да си кажа, какво бѣше то? Мисля че го наричаха лава. Тамъ азъ врѣхъ много, много години. Докато единъ день всрѣдъ грѣмъ и трѣсъкъ ме пипна нѣкой и ме изхвърли изъ кратера на единъ вулканъ, и азъ потекохъ заедно съ лавата. А когато тя засъхна и се напука, образува плодородни полета, върху които се

преливаха вълнитъ на чудно златиста пшеница. И знаете ли, къде бѣхъ азъ? Точно въ зърното на класа. О, растенията винаги ме викатъ, тѣхнитъ семена и плодъ не могатъ безъ менъ... Но мина човѣкъ и изяде зърното. Този човѣкъ живѣше преди хиляда години, той бѣше страненъ, вие бихте го нарекли дивъ. Той, наистина, бѣше такъвъ—той бѣ свирепъ и само какъ ме изяде! Отидохъ въ неговитъ кости. У животнитъ и човѣка азъ винаги се настанявамъ въ коститъ, защото тѣ иматъ нужда отъ менъ — и тѣ не могатъ безъ менъ.

Уморихте ли се, мои читатели, да слушате моята изповѣдь? Охъ, колко много претърпѣхъ и скитахъ азъ! Колко много изживяхъ! Азъ летѣхъ изъ въздуха, азъ плувахъ въ моретата, спокойно почивахъ въ благи тревичи, влизахъ въ риби и въ звѣрове, настанявахъ се въ тѣхнитъ кости, които понѣкога изгаряха и знаете ли що правѣха отъ тѣхъ? — Чуденъ бѣлъ прахъ, мисля, че му казваха костено брашно. Азъ бивахъ въ това костено брашно, което още единъ пѣтъ препичаха въ страшно сгорещената печка, отдѣляха ме тогазъ и ме занисаха въ фабрика за кибритъ. Ето ме сега предъ васъ въ

Следва на 4 стр.

Метерлинк

Морисъ Метерлинкъ е роденъ презъ 1862 год. въ гр. Гандъ, Белгия. Почналъ като адвокатъ, той скоро се предава на книжовността. Начева съ малък сборникъ стихове презъ 1889 год. Написва, по-късно, множество драми. Между стиховетъ и драмитъ написва нѣколко мѣдро-мечтателни произведения съ благородно вдъхновение и пропити съ чувство. Между тѣхъ сж: „Животътъ на пчелитъ“ (1901), „Разумътъ на цвѣтята“ (1907), „Животътъ на термититъ“, „Животътъ на мравкитъ“ и други.

Метерникъ е прославенъ и много четенъ писателъ. Сега живѣе въ незаетата частъ на Франция.

Отъ ценната му книга „Животътъ на пчелитъ“, отъ 107-та ѝ хиляда, „Слънчо“ ви превежда нѣколко откъса, които ще се печататъ последователно, за да видитъ колко чуденъ е животътъ на това насѣкомо и да почувствувате словото на тоя вещакъ на перото.

Себеотрицание за своя народъ.

Това било следъ Априлското въстание. Турцитъ станали подозрителни и за най-малкото провинение, често и безъ вина, по доносъ, наказвали съ заточение или съ обесване по-сѣбуденитъ българи. Изпоплашило се мало и голѣмо.

Единъ българинъ отъ софийско, името на когото останало неизвестно, като плащаль данъка си на турския бирникъ казалъ:

— Последна година плащамъ на васъ. Догодина ще плащамъ на руския бирникъ.

За тая дързостъ той билъ осъденъ на смъртъ. Обесването станало на говеждия пазаръ въ София. Дописникътъ на английския вестникъ „Щандартъ“ описалъ хладнокръвието и готовността на тоя българинъ да умрѣ. Докато бесили другитъ осъдени, той извадилъ лулата си отъ пояса, напълнилъ я внимателно съ тютюнъ, цъкналъ огнилото, запалилъ и запушилъ спокойно. Следъ изпушването, чукналъ по колѣното си, изтърсилъ пепельта, прибралъ лулата и се отправилъ къмъ палача. Съ закачена присѣда на гърдитъ, той съ усмивка на уста се покачилъ на бѣвичката, поставилъ самъ вѣжето на шията си и заявилъ:

— Нѣма вече данъкъ на турцитъ!

Морисъ Метерлинкъ.

Животътъ на пчелитъ

Кошерътъ

Никога кошерътъ не е тъй хубавъ въ навечерието на героическото отказване отъ него — роенето. Да си го представимъ не както го виждатъ пчелитъ, тъй като ние не можемъ да си въобразимъ по кой магически начинъ се отразяватъ явленията въ шестъхъ или седмтъхъ хиляди плачки на успореднитъ имъ очи и въ тройното циклопско око на челото имъ, но да си го представимъ както ако бихме имали тѣхния рѣстъ.

Отъ височината на единъ куполъ, по-грамаденъ отъ тоя на черквата Св. Петъръ въ Римъ,¹⁾ слизатъ до земята отвесни, многобройни и успоредни, гигантски въстъчни стени, геометрически постройки, провиснати въ тъмнина и празнина и които ако спазваме всички съотношения, не бихме могли да сравнимъ съ никоя човѣшка постройка.

Всѣка отъ тия стени, веществото на която е съвсемъ прѣсно, девствено, сребристо, неопетнено и дъхаво, е съставена отъ хиляди келийки и съдържа хранителни произведения достатъчни да хранятъ цѣлото население на кошера презъ много седмици.

Тукъ сж крещящитъ петна на пращеца: червени, желти, синьолюлякови или черни, събранъ отъ всички пролѣтни цвѣта и натрупанъ въ прозрачни келийки. Наоколо въ дълги и разкошни златни платна съ твърди и неподвижни гънки, априлскиятъ медъ, най-бистриятъ и най-дъхавиятъ, отлежава въ 20 хиляди вмѣстилища, затворени съ печатъ, който може да бжде поломенъ само въ дни на нещастие. По-нагоре майскиятъ медъ зрѣе въ голѣми отворени кади, по ржбоветъ на които бдителни стражи поддържатъ непрекъснато въздушно течение. Въ срѣдата, далечъ отъ свѣтлината, на която диамантитъ отблѣстѣи проникватъ презъ единствения отворъ, въ най-топлата частъ на кошера, дреме и се буди бждащето. То е царското имение, лупилнята, запазена за царицата и нейнитъ сътрудници: около 10 хиляди жилища въ които лежатъ яйца, 15 — 16 хиляди стаи заети отъ ларви, 14 хиляди кѣщи, заети отъ бѣли какавиди, които биватъ обслужвани отъ дойки. Най-после, въ най-светото мѣсто, тритъ, четиритъ, шеститъ или дванадесетитъ затворени палати, относително твърде пространни, въ които млади княгини, които чакатъ часа си, покрити съ единъ видъ потъ, неподвижни и бледни, по-неже сж били хранени въ тъмнина.

Отъ френскъ Ж. Т. С.

1) висока 138 метра.

Рафаилъ Поповъ

Единъ добъръ човѣкъ, истински учителъ и голѣмъ ученъ, който почина на 15 августъ м. г. и изпълни съ искрена скръбъ сърдцата на многобройнитъ си ученици, приятели и почитатели, съ които е ималъ срѣща презъ живота си.

Името Рафаилъ Поповъ е тѣсно свързано съ гр. Шуменъ; дето той почна своята учителска и научна дейностъ и дето остави трайни следи. Той обикна нашия градъ и често и сърдечно казваше: „Въ Шуменъ прекарахъ най-хубавитъ си години. Шуменъ стана за мене втори роденъ градъ“.

Рафаилъ Поповъ е роденъ презъ 1876 год. въ гр. В. Търново, дето е свършилъ срѣдното си образование, а презъ 1901 год. завърши висшето си образование по естествени науки въ Софийския университетъ и веднага се предаде на учителска дейностъ. Въ тогавашното педагогическо училище имаше свободно мѣсто за учител по естествени науки, и бива назначенъ.

Младиятъ учителъ съ голѣма обичъ и ревностъ се предава на новата просвѣтна работа. Добре подготвенъ въ науката, вещъ въ излагането и преподаването на уроцитъ, вещъ въ рисването да представи понагледно научната материя, той веднага спечелва любовта на ученицитъ си още при първия урокъ. При учителя Рафаилъ Поповъ нѣмаше слаби и съ неподготвенъ урокъ ученици, нито пъкъ е имало случаи той да се оплаче отъ лошо държание на ученицитъ. Примѣренъ учителъ бѣше!

Още презъ първитъ дни на учителствуването си, презъ свободнитъ си часове и дни Рафаилъ Поповъ почна да изучава околноститъ на гр. Шуменъ. Той съ голѣма радостъ показваше многобройнитъ вкаменелости, които въ изобилие бѣ намѣрилъ и събралъ отъ околнитъ сипеи и скали. И въ кжсо време той образуваша една интересна сбирка въ кабинета по естествена история при училището. Въ тази си дейностъ той привлича много учени-

ци и учители, които му станаха доброволни помощници.

Следъ като проучилъ пещеритъ при „Крумови порти“ и „Зандана“, Рафаилъ Поповъ се отправи подалеко — той се научилъ, че надъ с. Мадара имало още по-интересна пещера и на скалата имало интересенъ образъ на „конникъ“. Още сжщата есенъ заедно съ директора на училището посетилъ мадарскитъ скали, които му направили силно впечатление, което го подбудило къмъ системна научна работа. За Мадара той казваше: „Азъ бѣхъ изненаданъ отъ величественитъ високи скали и буйния изворъ. Една околностъ, каквато рѣдко може да се посочи на друго мѣсто у насъ. Грамадниятъ навесъ (пещерата) като че идеше да допълни картина та на този, наистина, очарователенъ кжтъ. Като си представимъ и нѣкогашнитъ девствени гори наоколо, става ни ясно, защо Мадара въ разни времена е привличала вниманието на човѣка“. Като обходилъ насипитъ около падналитъ голѣми камъни край брѣга на рѣката, събралъ много предмети, които явно показвали, че на това мѣсто е кипѣлъ животъ въ продължение на много столѣтия. А отъ друга страна, познатия „Мадарски конникъ“, изкуственитъ пещери, останки отъ крепостни зидове предъ пещерата, крепоститъ и могили въ върху платото, показваха, че Мадара е интересно мѣсто, което заслужава да се проучи като старина.

Като събра и донесе въ Шуменъ интересни предисторически и исторически предмети, Рафаилъ Поповъ свика едно събрание отъ учители и граждани, които се интересуваха отъ старинитъ, изложи имъ нуждата да се основе едно дружество въ гр. Шуменъ съ целъ да подпомага изучаването, събирането и запазването на историческитъ старини, които тъй много изобилствуватъ около Шуменъ и, които отъ времето и невежеството на хората се унищожаватъ за винаги. И презъ 1902 год. се основа въ гр. Шуменъ Археологическо дружество и музей, които сжществуватъ и до сега.

Съ помощта на Археологическото дружество Р. П. предприе системни разкопки въ Мадара, предисторическитъ селищни могили: край с. Салманово и при воденицата „Коджа дерменъ“, 5 клм. отъ Шуменъ по пътя за Разградъ, отдето събра много ценни научни предмети: оръдия и оржжии отъ камъкъ, кремъкъ, отъ слоновии рога, разнообразни глинени сѣдове, глинени играчки, статуйки, костени и глинени идолчета и мн. др. предмети, кои-

то ни даватъ възможностъ да изучимъ живота на предисторическия човѣкъ. Тѣзи изобилни предмети гринливо бѣха изкопавани, събирани, почиствани и строшенитъ възстановявани съ голѣмо майсторство лично отъ Р. П. А следъ това подредени въ нарочно приготвени шкафове и подробно описани и печатани въ научнитъ списания. Освенъ тѣзи издирвания Р. П. предприе разкопки на исторически мѣста. Презъ 1903 год. той бѣше щастливъ да изкопае въ една нива до с. Крумово (Чаталларъ) една каменна колона съ много важенъ за нашата история надписъ отъ ханъ Омортагъ. Този надписъ посочи името на градището до с. Абоба — Плиска, което дотогава не се знаеше; отъ него се научихме, че 821 год. е изградена крепостта Преславъ; и този надписъ даде ключа, съ който се разчепка и разтълкува единъ старобългарски паметникъ съ името на първитъ царе отъ в. емето на Аспаруха.

Дейността на младия учителъ и наученъ работникъ скоро стана известна на Мин. на народ. просвѣщение, което презъ 1905 год. го взе отъ Шуменъ и го прати въ Германия — Берлинъ да се усъвършенствува въ научната работа, а презъ 1910 година го назначи уредникъ на предисторическия отдѣлъ при Народния Археологически музей, дето съ сжщата любовъ и преданностъ къмъ науката той работи до края на службата си. Последнитъ 10 годни той бѣше директоръ на Народ. музей. Освенъ многобройнитъ негови проучвания и разкопки на пещеритъ въ България и предисторически селища, той уреди едно всестранно проучване на Мадарскитъ старини чрезъ разкопки подъ негово ръководство. Името на Рафаилъ Поповъ е свързано съ старинитъ въ Мадара, и гр. Шуменъ винаги ще помни примѣрния учителъ и добрия гражданинъ, и трудолюбивия човѣкъ на науката.

Основаниятъ отъ Рафаилъ Поповъ археологически Музей въ гр. Шуменъ вече е събралъ много ценни старини, които ни даватъ възможностъ да проникнемъ въ далечното и близко минало на нашия градъ и околността му. Тази голѣма културна придобивка на града ще служи и като вѣченъ паметникъ на Рафаилъ Поповъ.

Ив. Молловъ

Превозътъ на стоки

пжтници по четиритъ пристанища Русе, Тутраканъ, с. Попина и Силистра билъ по-голѣмъ отъ превоза на шестнадесеттѣхъ пристанища отъ Русе до Видинъ. Важна причина за тази последица е благосъстоянието на добруджанския българинъ.

Всѣки съ кѣсмета си

Единъ сиромашъ трѣгналъ да пѣтува по една висока планина. Ходилъ, ходилъ и най-сетне излѣзълъ на върха на тази планина. Като се огледалъ наоколо, що да види: грамадно поле, което се простирало додето му виждали очитѣ. То било покрито съ разкошни цвѣтя, които така приятно миришели, че човѣкътъ ги гледалъ като замаянъ.

Като повървѣлъ малко, стигналъ до една чешма: отъ нея бликало много вода. По-нататкъ видѣлъ

друга чешма — отъ нея течело по-малко вода, а отъ другитѣ, които били още много, течело все по-малко и по-малко, докато отъ последнитѣ едва капѣло, а отъ нѣкои не изтичала нито капка.

Обиколилъ ги човѣкътъ, чудилъ се, въртѣлъ глава и си викалъ: „Какви ли ще сж тѣзи чешми въ тази пустиня и кой ли ги е направилъ?“

На това се обадилъ единъ гласъ отъ полето:

Много му било мжно на сиромаша, че неговата чешма само капѣла, отишелъ отзадъ, взелъ да рови и разчиства камъчетата да не прѣчатъ на водата, но чешмата продължавала все така да капе. Тогава сиромашътъ дошелъ предъ нея и започналъ да бърка съ една клечка въ чучурчето, та дано потече повече вода. Бъркалъ, бъркалъ, докато най сетне „тракъ“, нѣщо се счуило отвътре, запушило чучурчето и водата съвсемъ престанала да капе.

Като видѣлъ сиромашътъ, че чучурчето съвсемъ се запушило и капката престанала да капе, така се изплашилъ, че хукналъ да бѣга викайки:

— Запуши се! Запуши се!

Като тичалъ и викалъ така отъ градъ въ градъ, стигналъ до Стамбулъ, а тамъ го хванали и затворили като побърканъ докато оздравѣе и дойде на себе си.

Когато пушали нѣкой побърканъ, той трѣбвало да се яви най-напредъ предъ царя, за да види той дали е оздравѣлъ и после го пушали. Така изпратили и сиромаша пра царя.

— Е, човѣче, — му рекълъ царьтъ, — тъй като сега си вече здравъ, кажи ми какво значеше това „запуши се!“ дето го викаше.

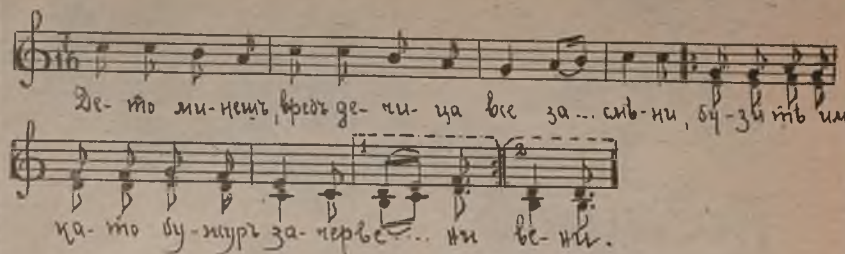
— Да ти кажа, царю честити — рекълъ сиромашътъ. — като ходѣлъ по една планина, намѣрихъ едно голѣмо поле, каквото човѣшкото око не е виждало. Полето бѣше покрито съ такива цвѣтя, и така хубаво миришеха, че чакъ тѣжко ти става на душата. Съ една дума, това ще е рая на земята. . . .

И така, човѣкътъ разказалъ на цари и за чешмата и кѣсметитѣ на хората и какъ неговата чешма ед-

Зимна радостъ

Игриво

Б. Ибришимовъ

Всѣко тича, всѣко вози по шейничка — чурулика, пѣе, скача като птичка. (2)

Снѣжни топки туку хвъркатъ надъ кѣщята, смѣхъ залива, смѣхъ безгриженъ вредъ махлата.

В. Паспалеева

— Хей, човѣче, защо толкова се чудишъ на чешмитѣ? Ела по-близо да си по приказваме!

Като чулъ гласа, човѣкътъ много се зарадвалъ, че и въ тази пустиня ще види човѣкъ. Той се затекълъ нататкъ и видѣлъ единъ старецъ съ бѣла брада дълга до колѣнетѣ. Следъ като се поздравили и заприказвали, сиромашътъ попиталъ стареца защо сж тѣзи чешми, кой ги е направилъ и защо едни текатъ толкова много, други по-малко, а нѣкои дори никакъ.

— Е, щомъ ме питашъ, приятелю, — рекълъ старецътъ, — ще ти кажа, ама нѣма да се плашишъ. Тѣзи чешми сж направени отъ Бога, за да показватъ кѣ-

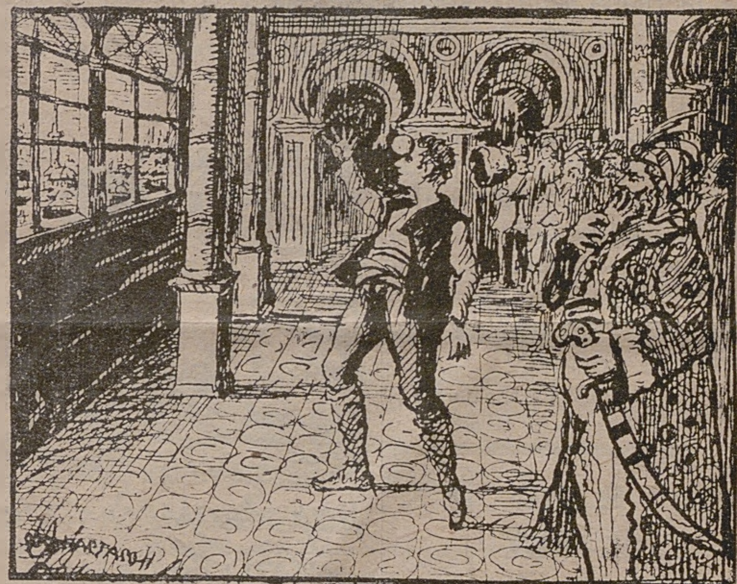
сметитѣ на хората. Колкото различни кѣсмети има по хората, толкова чешми сжъ направилъ.

Като чулъ това сиромашътъ, увѣрилъ се, че старецътъ е самиятъ Господъ.

— Ще ти се моля, Господи, — казалъ той малко нажалено, — ако е възможно, покажи ми и моята чешма, за да си видя кѣсмета.

— Добре, приятелю, — рекълъ Господъ, ела следъ менъ да ти я покажа.

Трѣгналъ сиромашътъ следъ Господа, той му показалъ неговата чешма, и веднага се изгубилъ. Погледналъ сиромашътъ, а проклетата чешма едва капѣла отъ време на време по една капка.

Той падналъ предъ царя и умрѣлъ.

— Наистина се е запушилъ кѣсмета на този си-

ромахъ, си казалъ царьтъ, искахъ да го направя богатъ, но „никой не може да мзбѣга отъ кѣсмета си“.

Живко Т. Станчевъ

РОДОЛЮБЕЦЪ

Продължение отъ брой 1.

II.

Ромънецъ — българинъ все едно, все люде, вси християни!

Макаръ и затворенъ въ кѣщи, до слуха на бай Захари все по-често стигаше това мнѣние — оржие на завоевателитѣ — обзело грала. То се и одѣлотвори. Нѣкои пресѣкоха презимената си и тѣ останаха да висятъ на вивескитѣ безъ окончатията *овъ*, други пъкъ прикачиха по едно *ску* и ги повлашиха, че после и себе си!

Дълго чака бай Захари да дойдатъ нашитѣ. Тѣ все не идваха. Тѣй не знаеше презъ какви изпитания трѣбваше тѣ да минатъ, за да се подготвятъ за идване. Той не се умори да ги чака. Въ това време другитѣ се заловиха на работа. Бай Захари забрави себе си. Семейството му искаше да яде. Като че за първи пътъ влиза въ живота, той не знаеше какво да залови. И дълго би премислялъ, ако не бѣ го смущалъ приятелъ.

— Търсятъ преводачъ въ едно учреждение. Работа тѣкмо за тебе.

— Че какъвъ преводачъ ще

сжмъ азъ, като не зная езика имъ?

— Нали го бръщолевишъ? Пък и не много нужно да го знаемъ. Важно е да упжтвашъ нашитѣ. Тѣ безъ човѣкъ не могатъ. Ако ти не се заемешъ, другъ ще се настани.

Дълго мисли бай Захари що да прави. И последна гордостъ трѣбва да смири предъ нуждата и предъ господаритѣ. Много мжка му струва докато, се довлѣче до учреждението, дето трѣбваше да помага. Безъ български вестници, безъ българския езикъ, съ постояненъ страхъ отъ безпричинно преследване, между чужди... Той преви вратъ. Не чуваше, което не му трѣбваше; вършеше, което трѣбваше да върши. Бѣше полезенъ, плащаха добре и го ценѣха. Даже и внимание му обръщаха повече. Не бѣха надникнали въ душата му, искаха да знаятъ и тамъ що става. Колкото по-здраво се държеше, толкова съ по-голѣмо внимание и любезностъ го отрупваха. За него не бѣше лесно и това, да понася вниманието имъ, да се пази отъ тѣхъ, да пази това което, си е негово, несъгласно съ тѣхъ и

съ работата му. Тежко му бѣше да бѣже затворенъ въ себе си, да говори по угода и съ тактъ.

Тежко било на Отца Паисия да слуша укоритѣ на монаситѣ отъ други народности, защото не знаея, що да имъ възрази, а на бай Захари бѣше двойно по-тежко, че знаеше, що е писалъ Отецъ Паисий, пък бѣше престъпление да имъ го каже и трѣбваше да слуша и да мълчи. Вжъщи се връщаше съсипанъ отъ душевна мжка. „Забравиха ни нашитѣ, забравиха!“ И като си мислѣше, струваше му се, че не е така. „Може ли!“

Следъ многомесечна дейностъ управнишката служба бѣше въ редъ, нагодена и приспособена, и ревизори, и инспектори трѣбваше да установятъ, че е така, за да увѣрятъ голѣмцитѣ отъ столицата въ способноститѣ на своитѣ чиновници въ дѣлото за приобщение къмъ новата държава. Единъ инспекторъ пристигна и въ тѣхното учреждение. Шефътъ му представи цѣлия личенъ съставъ. Последенъ му представи преводача българинъ. Съ голѣмо любопитство инспекторътъ погледна бай Захари. И той го погледна. Разбра инспекторътъ, че тукъ има бѣла врана. Почувствува се безпричинно засѣгнатъ, обиденъ. Не можа да претърпи. Извика бай Захари,

който застана съ лице срещу всички и го заразпитва:

— Доволенъ ли си отъ службата си?

— Доволенъ сжмъ, г-не инспекторе!

— Отъ заплатата си, отъ шефа си?

— Твърде доволенъ, г-не инспекторе!

— Добре. Едно нѣщо искамъ да знамъ и право ще ми кажешъ предъ всички: кого повече обичашъ — България или Ромъния?

Всички чиновници напръгнаха уши, въпрѣки че бѣха увѣрени въ своя успѣхъ. Върховно изпитание за българинъ презъ двадесетия вѣкъ. Колко по-щастливи бѣха неговитѣ бащи и дѣди презъ миналия вѣкъ! Едни бѣха рая — тѣ не се нуждаеха отъ нищо, други бѣха бунтовници. Отговоритѣ бѣха написани предварително на знамето имъ — тѣ ги знаеха и предъ лицето на смъртта ги повтаряха високо и съ въодушевление. Бай Захари не бѣше предъ бесилка, не говорѣше на българския народъ. Него удариха подло, изневи-дѣло. Той погледна прѣститѣ на краката си, пое дѣхъ, за да скрие вълнението си, дигна очи къмъ запитвача и бавно и сдържано му заговори:

— Вие ми кажете, г-не инспекторе, ако родната ви майка умре и останете при втора майка, вие кого повече ще

обичате: мащехата или рождената майка?

Въ почуда, чиновницитѣ разшириха зеници, инспекторътъ трепна. Това, което бѣше схваналъ още съ представянето на тоя българинъ, се потвърди. Сега поражението му бѣше пълно. Оставаше му само да спасява положението.

— Похвалвамъ те за родолюбието ти! Препоръчвамъ ви го и на васъ! Отъ него се научете, какъ се обича отечеството! — прогласи съ върховно усилие надъ себе си инспекторътъ, обръщайки се къмъ всички. Ржкува се съ бай Захари и го препрати на мѣстото му въ редицата.

На следния денъ въ учреждението никой, отъ колегитѣ му не му продума. Само шефътъ му прояви още по-голѣмо внимание. Следъ като узна, че бай Захари страда отъ хрема, даде му отъ своитѣ прахове, за да се лѣкува. Бай Захари ги взе, но не ги употреби. Следъ като се обясни съ инспектора, той знаеше какво го чака. Пригответи си вързопъ и тайно забѣгна отвъдъ границата при своитѣ. Трѣбваше да имъ напомни и да помага да не забравятъ своитѣ отсамъ.

На приятелитѣ си поръча да се грижатъ за домашнитѣ му.

Печатница „Спасъ Поповъ“
Шуменъ — 1941 — 6.

ЧЕСТИТА НОВА ГОДИНА

Умори се вече старата година и си взема сбогомъ за винаги отъ насъ. Тя събра багажа си на ръждясалата си кола и заскрибуца вече по мъгливия път на забравата. Изтеклата 1940 год. бѣ щастлива за българския народъ. Тя донесе събдването на една негова мечта — възвръщането на златна Добруджа къмъ предѣлитѣ на България.

Ето я и новата 1941 год. Тя пристигна млада и бодра на своята бѣлоснѣжна колесница и изсипа торбитѣ съ подаръцитѣ, които дѣдо Коледа ще раздаде на всички добри и послушни деца. Колко радости носи тя на тия щастливи деца и колко мъжа за беднитѣ, до които не стигатъ тия подаръци!

Стари и млади — ние всички и се радваме. Децата се радватъ на подаръцитѣ и лакомствата, а възрастнитѣ очакватъ отъ нея нѣщо ново, весело и щастливо. Всички си пожелаваме най-хубавото и казваме: „Честита да бѣде Новата година!“

Марийка Шюлюшева
II класъ — Шуменъ

Изповѣдта на единъ фосфоренъ атомъ

следва отъ I-ва стр.

тая мъничка кутийка, готовъ да ви услужа.

Моята история е дълга, но тя не свършва до тукъ. И азъ вѣрвамъ, че моето бѣдеше ще бѣде още по чудно отколкото миналото, за което ви говорихъ... Спомнямъ си, колко много се чудиха хората, подобни на васъ, мои читатели, когато въ 1674 г. алхимикътъ Брандтъ ме откри. — Ами, че азъ бѣхъ живѣлъ вече милиони години, но за тѣзи хора бѣхъ чудо, нѣщо ново, невиджано. И струва ми се, че и сега вие гледате съ удивление студената ми свѣтлина.

Чуйте сега — понѣкога азъ съмъ много лошъ — отравямъ хората, причинявамъ имъ рани и на въздуха свѣтя съ нѣкаква димоподобна свѣтлина, бледна като лунната свѣтлина. Тогазъ ме наричатъ обикновенъ фосфоръ, мекъ съмъ като восъкъ, бледо жълтъ и съ миризма на чесновъ лукъ. Но буенъ и страшенъ съмъ тогазъ.

Веднажъ виенскиятъ химикъ Шретеръ ме усмири. „Какъ постигна той това?“ ще запитате. Ето, слушайте — той ме сложи въ единъ сждъ, откъдето не можехъ да избѣгамъ, и никой не-

Любопитни нѣща

Споредъ римлянина Плиний, Аристомакъ наблюдавалъ пчелитѣ 58 години, а Филикусъ отъ островъ Тасосъ живѣлъ въ писти мѣста, за да вижда свмо пчели. Затова билъ нареченъ Филикусъ Дивиятъ.

Птичкитѣ скубятъ излишнитѣ си пера, за да постилатъ гнѣздата си.

Магаретата хапятъ въ задната частъ на гърба, на точно определено мѣсто, непослушнитѣ си магаренца.

Единъ кипарисъ въ Мексико въ Шапателпа е на 6,200 год.; той е сигурно най-старото дърво въ свѣта.

Отъ семената, намѣрени въ египетскитѣ саркофази сж поникнали растения следъ 3000 години.

Едно превито маслиново дръвче, което расте до Атина и се нарича маслината на Платонъ, е 2000 годишно.

Маслиненитѣ дървета въ Гетсиманската градина въ Ерусалимъ и други въ Балеарскитѣ острови сж на 1000—2000 год.

Единъ лебедъ, красивъ въпрѣки възрастта си, е съвременникъ на Жанъ Расинъ, роденъ въ 1639 година.

Единъ слонъ, който се намира въ парижката зоологическа градина, е роденъ презъ царуването на Людовикъ XV.

Народна мъдростъ = поговорки =

* Есень богата, зима рогата.

* Жаба на сухо не кряка.

* Залудо е трудъ, кога нѣма редъ.

* На ракия вѣра и на вино мѣра никога нѣма.

* На умни слугувай, на безумни не господарувай.

* Не гледай му шапката, а подъ шапката.

* Не бѣди длѣженъ, не бѣди тѣженъ.

* Развалилъ кѣща, направилъ плѣвня.

* Стара дума мѣсто хваща.

* Спестяването е дваждъ печалба.

* Чисто небе отъ грѣмъ се не бои.

Гатанки:

* Тѣнка дълга невѣстица, самичка си гробъ копае.

* Две огледала на една тиква.

можеше да дойде при менъ. Той ме загрѣва до 250°. И станахъ другъ. Най-напредъ си промѣнихъ цвѣта — сега вече бѣхъ червенъ, бѣхъ тихъ, не се запалвахъ, не тровѣхъ, не свѣтѣхъ.. Той ме нарече червенъ фосфоръ. Не бѣхъ опасенъ вече.

И отъ този червенъ фосфоръ днесъ правятъ кибрита, тази мъничка кутийка, откъдето си говоря азъ...

Е. Батанова

* Презъ декемврий м. г. въ София се чествува 45 годишна дейность и 65 г. възраст на музикалния творецъ Добри Христовъ. Пѣснитѣ му сж познати на мало и голѣмо.

Следъ 20 дни отъ тържеството той склопи очи.

* Министерътъ на просвѣтата е наградилъ ученика отъ 5 класъ на Троянската смѣсена гимназия Петко Ив. Димитровъ съ часовникъ, загдето е спасилъ отъ удавяне въ рѣка Осъмъ една малка ученичка.

* Въ Силистра ще се чествуватъ седемъ народни учители за дългогодишна дейность и отличие въ просвѣтното дѣло презъ българско и презъ ромѣнско време.

* Мината за медна руда Плакалница въ Врачанско, и фабриката, която преработва донѣкъде рудата, Елисейна въ Искърския проломъ, т. г. започватъ да работятъ. Тѣ бѣха престанали да работятъ следъ войната презъ 1919 год. Рудата се е пренасяла съ вагончета на разстояние 7 клм, по въздушна (телено-вжжена) линия.

* Пуснатъ билъ въ водата отъ будапещенска корабостроителница третиятъ дунавски пѣтнишки параходъ „Князь Симеонъ“. Машинитѣ на параходитѣ се поставятъ следъ спускането имъ въ водата

* Саморжното писмо отъ 1494 год. на Христофоръ Колумбъ по откриването на Америка е продадено за 1500 долара.

* На 8 декемврий м. г. почина въ гр. Котелъ именития български учител-педагогъ Виолино Примо.

* Преди нѣколко дни почина въ гр. Парижъ голѣмиятъ френски философъ Анри Бергсонъ.

* На 14. I т. г. въ Брацигово се чествува 96 г. отъ рождението на В. Пѣтлешковъ.

* Презъ м. г. по нашето черноморско крайбрежие сж уловени делфини 33 хиляди нгр. Делфинътъ е млѣкопитаеще, което, както кита, прилича на риба и живѣе въ водата. Достига до 3 м. дължина. Изтрѣбва рибата. Отъ него добиватъ мазнини, кожи, сушено месо, месо за колбаси. Досега ловътъ му у насъ е билъ слабъ и дори непознатъ, но се засилва постепенно.

* Презъ декемврий м. г. е билъ чествуванъ геологътъ професоръ Д-ръ Стефанъ Бончевъ заради научната му дейность и 70 годишна възраст. Тая възраст е предѣлна; следъ 70 г. професоритѣ биватъ уволнявани или напушчатъ университета.

* Презъ 1940 г. е билъ построенъ въ нашата корабостроителница въ Варна единъ корабъ, който сега плава по Дунавъ.

Други два пѣтнишки кораба се строятъ пакъ тамъ. Тѣ ще бѣдатъ пуснати въ Черно море.

* Споредъ животописцитѣ на Василь Друмевъ, той е роденъ въ началото на 1841 г. въ Шуменъ. Тая година се навършватъ сто години отъ раждането му. Дружеството за развитие и просвѣта на Шуменци, живѣещи въ София, желае да отпразднува тържествено тая годишнина и да се поставятъ паметници (полугрупъ) въ Шуменъ и Столицата.

Блъсканъ Гавва

8						
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

Водоравно:

1. Царски човѣкъ.
2. Мъжко име.
3. Столица на Холандия.
4. Плодъ.
5. Столица на Литеа.
6. Рѣка въ Франция
7. Заедно или ...

Отвесно:

8. Башата на германския герой.

Задача: Надка Стоянова
уч. II класъ — Шуменъ.

Отвесно и хоризонтално:

1. Домашно животно.
2. Военно скривалище.
3. Начало на день.
4. Човѣкъ съ лоши наклонности.

Отвесно и хоризонтално:

Цвѣте.
Житно растение.
Зеленчукъ.
Мъжко име.

1	2	3	4
1			
2			
3			
4			

Отвесно и хоризонтално:

1. Древни жители на Франция.
2. Нелѣпима частица.
3. Женско име.
4. Глаголъ.

Василь Тр. Желѣзновъ
ученикъ отъ II кл.

Отвесно и хоризонтално
Домашно животно.
Нѣскомо.
Юженъ плодъ.

Отвесно и хоризонтално
Инструментъ.
Часть отъ човѣшката глава
Дърво за ограда.

Маня Кирилова Богутинска,
уч. II отдѣл. при уч.
„Нанчо Поповъ“

Авторъ — съчинителъ
Агентъ — деятель.
Акордъ — съзвучие.
Акомпаниментъ — съпроводъ, пригласяне.

Активенъ — деятеленъ
Акция — действие, дѣло
Активъ — придобитие.
Аларма — тревога.

Алармирамъ — бия тревога, тревожа.

Албуминъ — бѣлтѣкъ.

Аленъ — кърваво червенъ

Антипатиченъ — отблъскващъ.

Античенъ — древенъ.

Арсеналъ — оръжейница

Ассортиментъ — подборъ

Атестатъ — свидетелство

Астаръ — подплата.

Атака — нападение.

Атентатъ — покушение.

Атлетъ — борецъ, здравенякъ.

Читатели, не е ли правъ отецъ Паисий, като ни пита, защо се влачимъ следъ чужди? Не е ли грѣхъ, когато съ тия чужди думи правимъ езика си неразбираемъ за народа ни и, така, се отдѣляме отъ него? Тръбва да гонимъ чуждицитѣ отъ езика си! Въ следния брой ще продължимъ списъка имъ.

